

Αποχαιρετισμός στη Μπέτι Λου Μπιτς

της Χριστίνας Πάντζου

«Ο άντρας μου με χτυπούσε, επειδή απαντούσα. Με χτυπούσε κι επειδή δεν απαντούσα. Ό,τι κι αν έκανα οδηγούσε στην κακοποίηση. Συχνά με κλωτσούσε με τις μπότες του, με έσερνε από τα μαλλιά, και όταν έχανα τις αισθήσεις μου έχυνε νερό στο κεφάλι, για να συνεχίσει να με βασανίζει. Μια φορά με πήγε σε ένα χωράφι, με βίασε, προσπάθησε να με στραγγαλίσει και μου είπε να φωνάξω όσο θέλω: κανείς δεν επρόκειτο να με ακούσει. Κι έμαθα να μην φωνάζω, να κάνω μόνο ό,τι εκείνος ήθελε, για να μην με σκοτώσει... Τώρα ο χρόνος μου σώνεται, κι ό,τι εκείνος άφησε στη μέση θα το αποτελειώσει η Πολιτεία, σκοτώνοντάς με».

Η 63χρονη Μπέτι Λου Μπιτς, η οποία με εντολή του Κυβερνήτη του Τέξας Τζορτζ Μπους εκτελέστηκε στις 24 Φεβρουαρίου φέτος για το φόνο του πέμπτου συζύγου της, σε ένα συγκλονιστικό κείμενο - έκκληση που έγραψε στον κυβερνοχώρο, αφηγείται την ιστορία της με την ελπίδα ότι «άλλες γυναίκες που σαν κι εμένα είχαν μοναδική συντροφιά στη ζωή τη στέρηση, την πνευματική διαταραχή, την αναπηρία και τη συστηματική κακοποίηση θα γλυτώσουν τη δική μου μοίρα».

Η Μπέτι Λου μεγάλωσε σε ακραία φτώχεια με αλκοολικό πατέρα και ψυχικά διαταραγμένη μητέρα. Η ζωή της ήταν ένα χρονικό σχεδόν αδιάκοπης σωματικής, σεξουαλικής και ψυχικής κακοποίησης. Βιάστηκε στα πέντε της χρόνια, στα έξι έμεινε κωφή από μηνιγγίτιδα, στα δεκαπέντε παντρεύτηκε για πρώτη φορά, για να ακολουθήσουν μια σειρά γάμοι με βίαιους συζύγους. Έφερε σοβαρές κρανιακές κακώσεις και είχε υποστεί εγκεφαλική βλάβη από τα χτυπήματα που είχε δεχτεί. Έπασχε από το Σύνδρομο της Κακοποιημένης Γυναίκας, είχε περιορισμένη ικανότητα μάθησης και, λόγω των αναπηριών της, μειωμένη κρίση και έντονη εξάρτηση.

Κανένα από αυτά τα στοιχεία δεν παρουσιάστηκε στη δίκη της, η οποία διήρκεσε μόλις 4 ημέρες και οδήγησε στη θανατική της καταδίκη. Ένας αδιάτακτος δικηγόρος (ο οποίος αργότερα καταδικάστηκε για αήθη συμπεριφορά) ανέλαβε την υπεράσπιση της, ενώ ήταν ο μοναδικός μάρτυρας που μπορούσε να καταθέσει πως δεν σκότωσε τον άντρα της, για να καρπωθεί την ασφάλεια του (όπως υποστηρίχθηκε στη δίκη), αφού την ύπαρξη της έμαθε ένα χρόνο μετά το φόνο. Αντί να αποσυρθεί, ώστε να μπορεί να καταθέσει, απέσπασε την υπογραφή της για να καρπωθεί «το δικαίωμα εκμετάλλευσης της ιστορίας της στα ΜΜΕ».

Όλα αυτά τα στοιχεία δεν ήταν επαρκή για τον Κυβερνήτη Μπους, ο οποίος ενέκρινε τη θανάτωση μιας κακοποιημένης γυναίκας, μητέρας έξι παιδιών, γιαγιάς εννέα εγγονιών και έξι δι-σέγγωνων, αγνοώντας τις εκκλήσεις της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, της Διεθνούς Αμνηστίας και της Εθνικής Αμερικανικής Συμμαχίας κατά της Οικογενειακής Βίας. Κι όλα αυτά, τη στιγμή που οι νομοθεσίες σε πολλές αμερικανικές πολιτείες, περιλαμβανομένου και του Τέξας, έχουν αναγνωρίσει την

οικογενειακή βία σαν ελαφρυντικό παράγοντα, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις εγκλημάτων που επισύρουν την θανατική ποινή. Πόσο μάλλον όταν, όπως αποκαλύπτουν έρευνες που δημοσιεύτηκαν στο βιβλίο *Women Prisoners – A forgotten population*, σχεδόν οι μισές γυναίκες στις πτέρυγες των μελλοθανάτων έχουν ιστορικό κακοποίησης, ενώ οι 2 στις 3 πάσχουν από κατάθλιψη, ψυχώσεις, κρίσεις τρόμου και υστερίας και άλλες ψυχικές διαταραχές, οι οποίες είναι επακόλουθο της τραγικής συνθήκης να περιμένουν χρόνο το χρόνο, μήνα το μήνα και μέρα τη μέρα, να τις οδηγήσουν στο θάνατο.

Για τις πενήντα θανατοποινίτισσες των αμερικανικών φυλακών, ο μόνος ουσιαστικός τρόπος να αποχαιρετηθεί η ανθρωπότητα τη Μπέτι Λου Μπιτς είναι να ενταθεί η πάλη για μηδενική ανοχή στη βία κατά των γυναικών – με όλο το νομοθετικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο στήριξης που αυτό συνεπάγεται – αλλά και για την άμεση και οριστική κατάργηση της θανατικής καταδίκης. Η Μπέτι Λου θα αναπαυθεί εν ειρήνη μόνο όταν η τελευταία της ευχή, προτού ξεψυχήσει, γίνει πραγματικότητα. «Σήμερα η ανθρωπότητα ξημερώνει χωρίς εμένα. Ελπίζω να είμαι η τελευταία».

Αμετάκλητη, καταχρηστική, άδικη και απάνθρωπη ποινή

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, από την επαναφορά της θανατικής ποινής – το 1976 – έχουν εκτελεστεί 623 άνθρωποι, ενώ το 1999 ήταν η χρονιά με τις περισσότερες εκτελέσεις (96), με πρώτη την Πολιτεία του Τέξας, σύμφωνα με αναφορά του Human Rights Watch (Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Μόνο το πρώτο τρίμηνο του 2000 έγιναν 25 εκτελέσεις, με το Τέξας να έχει πάλι την πρωτιά με 12 νεκρούς.

Σήμερα, στους θαλάμους των μελλοθανάτων 4.565 κρατούμενοι (ανάμεσά τους 50 γυναίκες, 74 ανήλικοι δράστες και 84 ξένοι) περιμένουν το «νόμιμο φόνο», με τον οποίο ισοδυναμεί η θανατική καταδίκη. Ποινή που ισχύει σε 38 από τις 51 Πολιτείες, μολονότι τα αποδεδειγμένα θύματα δικαστικών λαθών ανάμεσα στους καταδικασμένους σε θάνατο από το 1976 είναι 82, όπως αποκάλυψε έρευνα του καθηγητή Ντέιβιντ Πρότες, του Πανεπιστημίου Νόρθγουεστ, ενώ η Εθνική Συμμαχία για την Κατάργηση της Θανατικής Ποινής εκτιμά ότι κάθε χρόνο 5 άνθρωποι καταδικάζονται σε θάνατο για εγκλήματα που δεν διέπραξαν.

Στις ΗΠΑ κάποιοι πολίτες κινδυνεύουν να καταδικαστούν σε θάνατο, αν γεννηθούν ή ζουν σε «λάθος» Πολιτεία. Πόσο μάλλον αν είναι μαύροι ή φτωχοί, καταγγέλλει η American Bar Association (Αμερικανική Ένωση Νομικών), αποκαλύπτοντας πως ο 1 στους 3 εκτελούμενους είναι μαύροι, παρότι αποτελούν μόλις το 12% του πληθυσμού, και ότι η συντριπτική τους πλειοψηφία δεν θα είχε καταδικαστεί σε θάνατο, αν διέθετε χρήματα, για να προσλάβει έναν καλό δικηγόρο.